

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0335/2012

17.10.2012

RAPORT

Küberjulgeolek ja -kaitse
(2012/2096(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Tunne Kelam

RR\916159ET.doc

PE489.358v02-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

PR_INI

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	14

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

küberjulgeoleku ja -kaitse kohta

(2012/2096(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ülemkogul 11. ja 12. detsembril 2008 heaks kiidetud aruannet Euroopa julgeolekustrateegia rakendamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 23. novembri 2004. aasta Budapesti küberkuritegevuse konventsiooni,
- võttes arvesse nõukogu 27. mai 2011. aasta järeldusi elutähtsate infoinfrastruktuuride kaitse kohta ning nõukogu varasemaid järeldusi küberjulgeoleku kohta,
- võttes arvesse komisjoni 19. mai 2010. aasta teatist „Euroopa digitaalne tegevuskava” (COM(2010)0245),
- võttes arvesse nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta¹,
- võttes arvesse komisjoni hiljutist teatist küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse loomise kohta sisejulgeoleku strateegia prioriteedina (COM(2012)0140),
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2010. aasta resolutsiooni Euroopa julgeolekustrateegia ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta²,
- võttes arvesse oma 11. mai 2011. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika arengu kohta pärast Lissaboni lepingu jõustumist³,
- võttes arvesse oma 22. mai 2012. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegia kohta⁴,
- võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1334/2000, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogia ekspordi kontrollimiseks⁴,
- võttes arvesse oma 12. juuni 2012. aasta resolutsiooni elutähtsate infoinfrastruktuuride

¹ ELT L 345, 23.12.2008, lk 75.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0061.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0228.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0207.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0406.

kaitse kohta – saavutused ja edasised sammud: ülemaailmse küberjulgeoleku suunas⁵,

- võttes arvesse ÜRO inimõiguste nõukogu 5. juuli 2012. aasta resolutsiooni „Inimõiguste edendamine, kaitse ja teostamine internetis”⁶, milles tunnistatakse, kui tähtis on inimõiguste kaitse ja teabe vaba liikumise internetis,
 - võttes arvesse 20. mai 2012. aasta Chicago tippkohtumise järeldusi,
 - võttes arvesse ELi lepingu V jaotist,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A7-0335/2012),
- A. arvestades, et tänapäeva globaliseerunud maailmas on EL ja selle liikmesriigid muutunud ohutust küberruumist, info- ja digitaal tehnoloogia turvalisest kasutamisest ning paindlikest ja usaldusväärsetest teabeteenustest ja nendega seotud infrastruktuurist olulisel määral sõltuvaks;
- B. arvestades, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat kasutatakse ka repressioonivahendina; arvestades, et tehnoloogia kasutamise kontekstist sõltub olulisel määral, kas tehnoloogia mõju on positiivne ja arengut soodustav või repressiivne;
- C. arvestades, et küberprobleemid, -rännakud ja -ohud kasvavad ehmatava kiirusega ning kujutavad endast olulist ohtu liikmesriikide ja erasektori julgeolekule, kaitsele, stabiilsusele ja konkurentsivõimele; arvestades, et selliseid ohtusid ei tohiks seetõttu käsitada tulevikus ees seisvate probleemidena; arvestades, et suurem osa väga silmatorkavatest ja häirivatest küberrännakutest on viimasel ajal poliitilise iseloomuga; arvestades, et kuigi suurem osa küberintsidentidest on jätkuvalt algelised, muutuvad elutähtsaid objekte ähvardavad ohud aina keerukamaks ning see eeldab süvakaitset;
- D. arvestades, et peaaegu kahe miljardi ülemaailmselt ühendatud kasutajaga küberruum on muutunud üheks kõige võimsamaks ja tõhusamaks vahendiks demokraatlike ideede edendamisel ja inimeste koondamisel, kes üritavad realiseerida oma vabaduselootusi ja võidelda diktatuuri vastu; arvestades, et küberruumi kasutamine ebademokraatlike ja autoritaarsete režiimide poolt ohustab aina rohkem üksikisikute sõna- ja ühinemisvabadust; arvestades, et seetõttu on otsustavalt tähtis tagada, et küberruum jääks ideedele, teabele ja eneseväljendamisele avatuks;
- E. arvestades, et tervikliku ja ühtse küberkaitse ja küberjulgeoleku arendamisele on ELis ja liikmesriikides suur hulk poliitilise, õigusloomelise ja korraldusliku iseloomuga takistusi; arvestades, et küberjulgeoleku tundlikus ja haavatavas valdkonnas puuduvad ühtsed mõisted, standardid ja meetmed;
- F. arvestades, et ELi institutsioonide vaheline ning liikmesriikide omavaheline ja ELi institutsioonide ning välispartneritega jagamine ja kooskõlastamine on endiselt ebapiisav;

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0237.

⁶ <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session20/Pages/ResDecStat.aspx>.

- G. arvestades, et ELi ja rahvusvahelisel tasandil puuduvad endiselt selged ja ühtlustatud „küberjulgeoleku” ja „küberkaitse” määratlused; arvestades, et küberjulgeoleku ja muu põhiterminoloogia mõistmine erineb oluliselt eri riikide lõikes;
- H. arvestades, et EL ei ole veel töötanud välja oma sidusat poliitikat seoses elutähtsa teabe infrastruktuuride kaitsmisega, milleks on vaja distsipliinidevahelist lähenemist ja julgeoleku suurendamist põhiõigusi riivamata;
- I. arvestades, et EL on kavandanud mitmeid algatusi tsiviiltasandi küberkuritegevusega võitlemiseks, sh uue küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse loomine, kuid samas puudub konkreetne tegevuskava julgeoleku ja kaitse tasandil;
- J. arvestades, et usalduse ja kindlustunde loomine erasektori ning õiguskaitse-, kaitse- ja muude pädevate asutuste vahel on võitluses küberkuritegevusega ülimalt tähtis;
- K. arvestades, et usaldus ja vastastikune kindlustunne riiklike ja mitteriiklike osaliste vahelistes suhetes on usaldusväärse küberjulgeoleku eeldus;
- L. arvestades, et enamik nii avaliku kui ka erasektori küberintsidentidest jääb teatamata teabe tundliku iseloomu ja asjaomaste ettevõtete kuvandi võimaliku kahjustamise tõttu;
- M. arvestades, et suur hulk küberintsidente toimub era- ja avaliku võrguinfrastruktuuri nõrkuse, halvasti kaitstud või turvamata andmebaaside ja muude tähtsa infoinfrastruktuuri puuduste tõttu; arvestades, et vaid vähesed liikmesriigid peavad oma võrgu- ja infosüsteemide ning nendega seotud andmete kaitset oma riiklikuks kohuseks, mistõttu ei investeerita ka uusimasse turvatehnoloogiasse, koolitusse ega asjakohaste suuniste koostamisse; arvestades, et suur osa liikmesriike sõltub kolmandate riikide julgeolekutehnoloogiast ning et tuleks teha suuremaid jõupingutusi sellise sõltuvuse vähendamiseks;
- N. arvestades, et enamikku riiklikku või rahvusvahelist julgeolekut ja kaitset ohustavate kõrgetasemeliste küberrünnakute sooritajatest ei tuvastata kunagi ega võeta vastutusele; arvestades, et puudub rahvusvaheliselt kooskõlastatud reageerimisviis riiklikul toetusel sooritatud küberrünnaku puhuks, samuti ei olda üksmeelel selles, kas niisugust rünnakut võiks lugeda sõja ajendiks;
- O. arvestades, et Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA) kaasatakse liikmesriikide koordinaatorina, et toetada heade tavade vahetamist küberjulgeoleku valdkonnas, esitades soovitusel selle kohta, kuidas küberjulgeoleku strateegiat arendada, rakendada ja hallata, ning et sellel on tugiroll riiklikes küberjulgeoleku strateegiates, riiklikes hädaolukordade lahendamise kavades, üleeuroopalisi ja rahvusvahelisi elutähtsate infoinfrastruktuuride kaitse õppusi läbi viies ja riiklike õppuste stsenaariume välja arendades;
- P. arvestades, et ainult 10 ELi liikmesriiki olid 2012. aasta juuniks ametlikult riikliku küberjulgeoleku strateegia vastu võtnud;
- Q. arvestades, et küberkaitse on üks peamisi prioriteete Euroopa Kaitseagentuuri jaoks, kes on loonud võimearendusplaani kohaselt küberjulgeoleku projektimeeskonna, kus enamik liikmesriike teevad tööd, et koguda kogemusi ja esitada soovitusi;

- R. arvestades, et investeeringud küberjulgeoleku- ja -kaitsealastesse teadusuuringutesse ja arendustegevusse on olulised, et edendada ja hallata kõrgetasemelist küberjulgeolekut ja -kaitset; arvestades, et kulutused teadusuuringutele ja arendustegevusele on vähenenud, selle asemel et saavutada kokkulepitud tase (2% kaitse kogukuludest);
- S. arvestades, et kodanike teadlikkuse tõstmine ja nende harimine küberjulgeoleku teemadel peaks olema mis tahes ulatusliku küberjulgeoleku strateegia aluseks;
- T. arvestades, et tuleb vastavalt ELi toimimise lepingule kehtestada selge tasakaal julgeolekumeetmete ja kodanike õiguste (nt õigus eraelu puutumatusel, andmekaitse ja sõnavabadus) vahel, ilma et kumbagi teise nimel ohvriks toodaks;
- U. arvestades, et eraelu puutumatus parema austamise ja kaitsmise vajadus on üha olulisem, nagu on sätestatud ELi hartas ning ELi toimimise lepingu artiklis 16; arvestades, et kuigi küberruumi kindlustamise ja kaitsmise vajadus riiklikul, institutsioonide ja kaitseorganite tasandil on tähtis, ei tohiks seda mingil juhul kasutada küber- ja inforuumis kehtivate õiguste ja vabaduste piiramise ettekäändena;
- V. arvestades, et interneti ülemaailmne ja piirideta iseloom nõuab uusi rahvusvahelise koostöö ja halduse vorme koos paljude sidusrühmadega;
- W. arvestades, et valitsused toetuvad oma elutähtsa infrastruktuuri julgeoleku tagamisel aina rohkem eraettevõtjatele;
- X. arvestades, et Euroopa välis teenistus ei ole küberjulgeoleku mõõdet veel proaktiivselt oma suhetesse kolmandate riikidega kaasanud;
- Y. arvestades, et stabiliseerimisvahend on seni ainus ELi programm, mis on kavandatud reageerimiseks kiireloomulistele kriisidele või ülemaailmsetele/piirkonnaülestele julgeolekuprobleemidele, sh küberjulgeoleku ohtudele;
- Z. arvestades, et ühine reageerimine küberjulgeoleku ohtudele ELi ja USA küberjulgeoleku ja küberkuritegevuse töörühma kaudu on üks ELi ja USA suhete prioriteetseid valdkondi;

Meetmed ja kooskõlastamine ELis

1. märgib, et küberohud ja -rünnakud valitsus-, haldus-, sõjaliste ja rahvusvaheliste organite vastu on nii ELis kui ka ülemaailmselt kiiresti kasvav oht ja nähtus ning on põhjust karta, et riiklikud või mitteriiklikud, eelkõige terroristlikud ja kuritegelikud organisatsioonid võivad rünnata elutähtsaid infosüsteeme ja kommunikatsioonistruktuure ning ELi institutsioonide ja liikmesriikide infrastruktuure, põhjustades tõsist kahju, sealhulgas kineetilist mõju;
2. rõhutab seetõttu nende probleemide üldise ja kooskõlastatud käsitusviisi vajadust ELi tasandil, töötades välja ulatusliku ELi küberjulgeoleku strateegia, mis peaks esitama ühtse küberjulgeoleku ja -kaitse määratluse, samuti kaitse süsteemidele suunatud küberrünnaku määratluse, ning ühtse tegevuskava ja võtma arvesse olemasolevate asutuste ja organite lisandväärtust, samuti nende liikmesriikide häid tavaid, kus on juba olemas riiklik küberjulgeoleku strateegia; rõhutab ELi tasandil kooskõlastamise ja koostöö loomise

tähtsust, sest see aitaks kombineerida erinevaid algatusi, programme ja tegevust nii sõjalises kui tsiviilvaldkonnas; rõhutab, et selline strateegia peaks tagama paindlikkuse ning et seda peaks korrapäraselt uuendama, et kohaneda küberruumi kiiresti muutuva loomusega;

3. nõuab tungivalt, et komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja võtaksid oma tulevases ettepanekus, mis käsitleb solidaarsusklausli (ELi toimimise lepingu artikkel 222) rakendamise korda, arvesse võimalust, et toimub tõsine küberrünnak mõne liikmesriigi vastu; on lisaks seisukohal, et ehkki riiklikku julgeolekut ohustavad küberrünnakud tuleb alles ühiselt määratleda, võiksid need olla hõlmatud vastastikuse kaitse klauslis (ELi lepingu artikli 42 lõige 7), ilma et see piiraks proportsionaalsuse põhimõtet;
4. rõhutab, et ÜJKPga tuleb tagada ELi sõjalistel operatsioonidel ja tsiviilmissioonidel osalevate väetüksuste kaitsmine küberrünnakute eest; rõhutab, et ÜJKP raames tuleb tagada aktiivne küberkaitsealane valmisolek;
5. rõhutab, et kogu ELi küberjulgeolekupoliitika peaks põhinema ja rajanema eesmärgil tagada veebis digitaalsete vabaduste maksimaalne kaitse ja säilitamine ning inimõiguste austamine; on veendunud, et selleks peaksid internet ning IKT olema kaasatud ELi välis- ja julgeolekupoliitikasse;
6. kutsub komisjoni ja nõukogu üles üksmeelselt tunnistama, et digitaalne vabadus on põhiõigus ning vältimatult vajalik eeltingimus selleks, et kasutada universaalseid inimõigusi; rõhutab, et liikmesriigid peaksid võtma eesmärgiks mitte ohustada küberohtudele ja -rünnakutele reageerimise taktikate väljatöötamisel oma kodanike õigusi ja vabadusi, ning toonitab, et tsiviil- ja sõjaväelisi küberintsidente tuleks õiguslikult piisaval määral eristada; rõhutab, et kodanikele kommunikatsiooni- ja infotehnoloogiahendite kasutamisel piiranguid kehtestades tuleb olla ettevaatlik;
7. kutsub nõukogu ja komisjoni üles koostama koostöös liikmesriikidega küberkaitset käsitleva valge raamatu, milles oleks esitatud nii tsiviil- kui ka sõjaväeliste objektide vastu suunatud küberrünnakute eri tasemete selged määratlused ja kriteeriumid vastavalt nende rünnakute eesmärkidele ja mõjule, samuti neile reageerimise viisid, sh nende rünnakute uurimine, tuvastamine ja süüdlaste kohtulikule vastutusele võtmine;
8. on seisukohal, et Euroopa julgeolekustrateegiat on vaja ajakohastada, et määratleda ja leida vahendid nii üksikisikute ja võrgustike poolt toime pandud kui ka riigi toetusel toimuvate küberrünnakute toimepanijate avastamiseks ja nende kohtulikule vastutusele võtmiseks;

ELi tasand

9. rõhutab küberjulgeolekualase horisontaalse koostöö ja kooskõlastamise tähtsust ELi institutsioonides ja ametites ning nende vahel;
10. rõhutab, et uute tehnoloogiatega seatakse kahtluse alla need tegutsemisviisid, mille abil valitsus on tavapäraselt oma põhiülesandeid täitnud; kinnitab uuesti, et kaitse- ja julgeolekupoliitika üle otsustab siiski valitsus ning see hõlmab ka pädevat demokraatlikku

kontrolli; võtab teadmiseks, et julgeoleku- ja kaitsealaseid ülesandeid täidavad järjest sagedamini erasektori osalised, kes teevad seda sageli läbipaistmatult, järgimata aruandluskohustust või kasutamata demokraatliku kontrolli mehhanisme;

11. rõhutab, et valitsused peavad järgima julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames uusi tehnoloogiaid kasutades peamisi rahvusvahelisi avaliku ja humanitaarõiguse põhimõtteid, nagu riigi suveräänsuse ja inimõiguste austamine, ning juhib tähelepanu asjaolule, et ELi liikmesriikidel, nt Eestil, on küberjulgeoleku ja küberkaitse poliitika määratlemisel ja kujundamisel hindamatuid kogemusi;
12. tunnistab ELi infosüsteemide ja infrastruktuuride vastu suunatud küberrünnakute üldise taseme hindamise vajadust; rõhutab selles kontekstis vajadust pidevalt hinnata, milline on ELi institutsioonide valmisolek võimalike küberrünnakutega toimetulekuks; rõhutab eriti vajadust tugevdada elutähtsaid infoinfrastruktuure;
13. rõhutab ka vajadust teavitada infosüsteemide puudustest ning edastada teateid ja hoiatusi uute ohtude kohta;
14. märgib, et hiljutised rünnakud Euroopa infovõrgustike ja riiklike infosüsteemide vastu on põhjustanud olulist majanduslikku ja julgeolekualast kahju, mille ulatust ei ole veel piisaval määral hinnatud;
15. palub kõikidel ELi institutsioonidel võimalikult kiiresti oma süsteemide jaoks küberjulgeoleku strateegiad ja hädaolukordade lahendamise kavad välja töötada;
16. palub kõikidel ELi institutsioonidel arvestada oma riskianalüüsides ja kriisiohjamiskavades küberkriisi ohjamise mõõdet; kutsub lisaks sellele kõiki ELi institutsioone üles pakkuma kogu oma personalile küberjulgeolekualase teadlikkuse tõstmise koolitusi; soovitab viia korra aastas läbi küberõppusi (sarnaselt hädaolukorra õppustega);
17. rõhutab, kui oluline on infoturbeintsidentidega tegeleva ELi rühma ja infoturbeintsidentidega tegelevate riiklike rühmade tõhus arendamine ning riiklike situatsiooniplaanide väljatöötamine, et olla valmis reageerimist nõudvaks olukorraks; tunneb heameelt asjaolu üle, et 2012. aasta maiks on kõik ELi liikmesriigid loonud infoturbeintsidentidega tegelevad riiklikud rühmad; nõuab tungivalt, et infoturbeintsidentidega tegelevaid riiklikke rühmi ja asjaomast ELi rühma, kes oleks vajaduse korral valmis 24 tunni jooksul olukorrale reageerima, arendataks edasi; rõhutab avaliku ja erasektori partnerluste võimalikkuse uurimise vajadust selles valdkonnas;
18. tunnistab, et esimene üleeuroopaline elutähtsate infoinfrastruktuuride kaitse õppus „Küber-Euroopa 2010”, mis viidi läbi mitmete liikmesriikide osalusel ning Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti juhatusel, osutus kasulikuks tegevuseks ja heade tavade näiteks; rõhutab ühtlasi vajadust luua Euroopa tasandil võimalikult kiiresti esmatähtsate infrastruktuuridega seotud teabevahetuse infosüsteem;
19. rõhutab, kui tähtsad on ulatuslikeks võrguturbeintsidentideks valmistumisel üleeuroopalised õppused ning ühtsete ohuhinnangu standardite kindlaksmääramine;

20. palub komisjonil uurida ELi kübervaldkonna koordineerija ametikoha vajalikkust ja teostatavust;
21. on seisukohal, et võttes arvesse kõrgetasemelisi oskusi, mida on vaja kübersüsteemide ja -infrastruktuuri pädevaks kaitseks ja ka ründamiseks, tuleks kaaluda võimalust töötada komisjoni, nõukogu ja liikmesriikide vahel välja strateegia eetiliste häkkerite oskuste ärakasutamiseks; märgib, et selles valdkonnas on ajude äravoolu potentsiaal äärmiselt kõrge ning selline lahendus annaks hea võimaluse rehabiliteerida eelkõige selliste rünnakute eest süüdi mõistetud noori ja kaasata neid kaitseasutuste ja -organite töösse;

Euroopa Kaitseagentuur (EDA)

22. tunneb heameelt hiljutiste küberkaitsega seotud algatuste ja projektide üle, eelkõige asjakohaste küberjulgeoleku- ja -kaitsealaste andmete ning probleeme ja vajadusi käsitleva teabe kogumise ja nende kaardistamise üle, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid teeksid EDAGA küberkaitse valdkonnas suuremat koostööd, sh sõjaväelisel tasandil;
23. rõhutab EDAGA tehtava tiheda koostöö tähtsust liikmesriikide jaoks riikliku küberkaitsevõime väljatöötamisel; usub, et koostoitete loomine, koondamine ja jagamine Euroopa tasandil on olulised Euroopa ja riikliku taseme tõhusa küberkaitse jaoks;
24. julgustab EDAd süvendama koostööd NATO, riiklike ja rahvusvaheliste tippkeskuste, Eurooli küberkuritegevuse vastase võitlemise Euroopa keskuse ning eelkõige kooperatiivse küberkaitse kompetentsikeskusega, et küberrünnakutele kiiremini reageerida, samuti keskenduma suutlikkuse suurendamisele, koolitusele ning teabe ja tavade vahetamisele;
25. märgib murega, et ainult üks liikmesriik oli 2010. aastaks saavutanud kaitseuringute ja kaitse arendamise 2%-lise kulutuste taseme ning et viis liikmesriiki ei teinud 2010. aastal vastavaid kulutusi üldse; nõuab tungivalt, et EDA ja liikmesriigid koondaksid vahendid ning investeeriksid tulemuslikult ühistesse teadusprojektidesse ja arengusse, pöörates erilist tähelepanu küberjulgeolekule ja -kaitsele;

Liikmesriigid

26. palub kõikidel liikmesriikidel töötada edasiste viivitusteta välja ja viia lõpule oma riiklikud küberjulgeoleku ja -kaitse strateegiad ning tagada usaldusväärne poliitikakujundamine ja regulatiivne keskkond, terviklikud riskijuhtimismenetlused ning asjakohased ettevalmistavad meetmed ja mehhanismid; palub, et Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet abistaks liikmesriike; väljendab oma toetust Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametile heade tavade juhendi väljatöötamiseks heade tavade ning küberjulgeoleku strateegia väljatöötamise, rakendamise ja haldamise kohta;
27. julgustab kõiki liikmesriike looma oma militaarstruktuuri sihtotstarbelisi küberjulgeoleku ja küberkaitse üksusi, eesmärgiga teha koostööd muude liikmesriikide sarnaste organitega;
28. ergutab liikmesriike looma piirkondlikul tasandil spetsialiseerunud kohtuüksusi, mille eesmärk on paremini võidelda infosüsteemide vastu suunatud rünnakute vastu; rõhutab vajadust ergutada siseriiklike õigusaktide kohandamist, et võimaldada neid kohandada

tehnika ja kasutuse arenguga;

29. palub komisjonil jätkata tööd ühtse ja tõhusa Euroopa käsitlusviisi väljatöötamiseks, mis väldiks ebaotstarbekaid algatusi ning julgustaks ja toetaks liikmesriike nende koostöömehhanismide väljaarendamise ja teabevahetuse parandamise püüetes; on arvamusel, et liikmesriikide vahel tuleks kehtestada kohustusliku koostöö ja jagamise minimaalne tase;
30. nõuab tungivalt, et liikmesriigid töötaksid välja riiklikud situatsiooniplaanid ning arvestaksid oma kriisiohjamiskavades ja riskianalüüsides küberkriisi ohjamise mõõdet; rõhutab täiendavalt piisavate küberjulgeoleku baaskoolituste tähtsust kogu personali jaoks avaliku sektori asutustes ning eelkõige õigus- ja julgeolekuasutuste liikmetele koolitusasutustes sobiva koolituse pakkumise tähtsust; palub Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametil ja muudel asjakohastel asutustel liikmesriike ressursside koondamise ja jagamise tagamisel ja dubleerimise vältimisel abistada;
31. nõuab tungivalt, et liikmesriigid muudaksid teadus- ja arendustegevuse küberjulgeoleku ja -kaitse keskseks osaks ning julgustaksid infosüsteemide kaitsele spetsialiseerunud inseneride koolitamist; palub liikmesriikidel täita oma kohustust suurendada kaitsekulutusi teadus- ja arendustegevusele vähemalt 2%-ni, pöörates erilist tähelepanu küberjulgeolekule ja -kaitsele;
32. palub komisjonil ja liikmesriikidel esitada programmide ettepanekud, mille abil edendada nii era- kui ka ärikasutajate hulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia üldist ohutut kasutamist ning tõsta sellealast teadlikkust; soovib komisjonil käivitada sellega seoses avaliku üleeuroopalise haridusalgatuse ning palub liikmesriikidel lisada küberjulgeolekualane haridus koolide õppekavadesse võimalikult varajases vanuses;

Avaliku ja erasektori koostöö

33. rõhutab avaliku sektori asutuste ja erasektori vahelise, vastastikuse usalduse loomise eesmärgil toimuva tähendusliku ja täiendava küberjulgeolekualase koostöö tähtsat rolli nii ELi kui ka riigi tasandil; on teadlik asjaolust, et asjaomaste avalike institutsioonide usaldatavuse ja tõhususe täiendav parandamine aitab usaldust suurendada ja tähtsat teavet jagada;
34. kutsub erasektori partnereid üles kaaluma uute toodete, seadmete, teenuste ja rakenduste väljatöötamisel turvalisusele orienteeritud lahenduste kasutamist ning looma stiimuleid nende jaoks, kes loovad uusi, turvalisusele orienteeritud tooteid, seadmeid, teenuseid ja rakendusi; nõuab, et küberrünnakute ennetamise ja nendega võitlemise alases koostöös erasektoriga kohaldataks minimaalseid läbipaistvuse standardeid ja võetaks kasutusele vastutusmehhanismid;
35. toonitab, et Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegia hõlmab ka esmatähtsate infoinfrastruktuuride kaitset seoses küberruumi turvalisuse taseme tõstmisega kodanike ja ettevõtete jaoks;
36. märgib, et nende partnerite vahel tuleb luua püsiv dialoog infosüsteemide otstarbekaima kasutamise ja püsivuse ning vastutusalade jagamise kohta, mis on vajalik süsteemide

ohutuks ja nõuetekohaseks toimimiseks;

37. on seisukohal, et liikmesriigid, ELi institutsioonid ja erasektor peaksid võtma koostöös Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametiga meetmeid, et suurendada infosüsteemide julgeolekut ja terviklikkust, ennetada rünnakuid ja minimeerida nende mõju; toetab komisjoni püüdeid töötada ettevõtete jaoks välja küberjulgeoleku miinimumnormid ja sertifitseerimissüsteemid ning pakkuda erasektorile sobivaid stiimuleid, et nad suurendaksid oma jõupingutusi turvalisuse tagamisel;
38. palub komisjonil ja liikmesriikide valitsustel julgustada erasektori ja kodanikuühiskonna osalisi arvestama oma kriisiohjamiskavades ja riskianalüüsides ka küberkriisi ohjamise mõõdet; nõuab lisaks teadlikkust tõstva küberjulgeoleku- ja küberhügieenialase baaskoolituse kehtestamist kõigi liikmesriikide personali jaoks;
39. palub komisjonil koostöös liikmesriikide ja asjaomaste asutuste ja organitega töötada välja raamistik ja vahendid kiire teabevahetuse süsteemi jaoks, mis tagaks anonüümsuse erasektori küberintsidenditest teatamisel, võimaldaks avalik-õiguslike osaliste pidevat teavitamist ja osutaks vajaduse korral abi;
40. rõhutab, et EL peab hõlbustama konkurentsivõimelise ja innovatiivse küberjulgeoleku turu väljatöötamist ELis, et aidata VKEdel paremini selles valdkonnas tegutseda, mis omakorda aitab suurendada majanduskasvu ja luua uusi töökohti;

Rahvusvaheline koostöö

41. palub Euroopa välisteenistusel võtta seoses küberjulgeolekuga proaktiivne vaatenurk ja küberjulgeoleku mõõdet kõikides oma tegevustes süvalaiendada, eelkõige seoses kolmandate riikidega; palub kiirendada koostööd ja teabevahetust selle kohta, kuidas suhetes kolmandate riikidega küberjulgeoleku probleemidega hakkama saada;
42. rõhutab, et ulatusliku ELi küberjulgeoleku strateegia lõpuleviimine on sellise küberjulgeolekut puudutava tõhusa rahvusvahelise koostöö sisseseadmise eelduseks, mida eeldab küberohtude piiriülene iseloom;
43. palub nendel liikmesriikidel, kes ei ole veel allkirjastanud või ratifitseerinud Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni (Budapesti konventsioon), seda viivitamatult teha; toetab komisjoni ja Euroopa välisteenistust nende püüetes konventsiooni ja selle väärtusi kolmandates riikides propageerida;
44. on teadlik vajadusest rahvusvaheliselt kokku lepitud ja kooskõlastatud reaktsiooni järele küberohtude suhtes; palub seetõttu komisjonil, Euroopa välisteenistusel ja liikmesriikidel haarata kõikides foorumites ja eriti ÜROs juhtpositsioon, et saavutada laiem rahvusvaheline koostöö ning lõplik kokkulepe küberruumi käitumistavade ühiseks määratlemiseks ja toetada samuti küberrelvade kontrolli käsitlevate kokkulepete sõlmimiseks tehtavat koostööd;
45. ergutab teadmiste vahetamist BRICS-riikide ning teiste tärkava turumajandusega riikidega küberjulgeoleku valdkonnas, et uurida järjest kasvavale küberkuritegevusele ja järjest sagedevatele küberohtudele ja -rünnakutele ühiselt reageerimise võimalust, seda nii tsiviil-

kui ka sõjalisel tasandil;

46. nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus ja komisjon võtaksid asjakohastes rahvusvahelistes foorumites ja organisatsioonides, eelkõige ÜROs, OSCEs, OECDs ja Maailmapangas, proaktiivse vaatenurga eesmärgiga kohaldada olemasolevat rahvusvahelist õigust ja saavutada konsensus riikide küberjulgeoleku- ja -kaitsealase vastutustundliku käitumise normide suhtes ning kooskõlastades liikmesriikide seiskohti lootuses edendada ELi põhiväärtusi ja poliitikat küberjulgeoleku ja -kaitse valdkonnas;
47. palub, et nõukogu ja komisjon nõuaksid dialoogis, suhetes ja koostöölepingutes kolmandate riikidega, eelkõige nendes, mis näevad ette tehnoloogiaalase koostöö ja kogemuste vahetuse, minimaalsete nõuete kohaldamist küberkuritegevuse ja küberrünnakute ennetamiseks ja nendega võitlemiseks ning minimaalsete standardite kohaldamist infosüsteemide julgeoleku suhtes;
48. palub komisjonil vajaduse korral abistada kolmandaid riike nende küberjulgeoleku ja küberkaitsevõime suurendamise püüdlustes;

Koostöö NATOga

49. kordab, et ELil ja NATO-l on oma ühiste väärtuste ja strateegiliste huvide kohaselt eriline vastutus ja võimekus lahendada tõhusamalt ja tihedas koostöös suurenevaid küberjulgeoleku probleeme, otsides võimalikke täiendavusi, vältides dubleerimist ning austades nende asjaomaseid vastutusalasid;
50. rõhutab koondamise ja jagamise vajadust praktilisel tasandil, võttes arvesse asjaolu, et ELi ja NATO küberjulgeoleku ja -kaitse käsitlused täiendavad üksteist; rõhutab tihedama kooskõlastamise vajadust, eelkõige seoses küberjulgeoleku ja -kaitse planeerimise, tehnoloogia, koolituse ja varustusega;
51. nõuab seoses kaitsevõime arendamisega olemasolevate üksteist täiendavate tegevuste edasiarendamist; nõuab tungivalt, et kõik asjaomased ELi organid, mis tegelevad küberjulgeoleku ja -kaitsega, süvendaksid oma praktilist koostööd NATOga, et kogemusi vahetada ja õppida, kuidas ELi süsteemide vastupidavust suurendada;

Koostöö Ameerika Ühendriikidega

52. usub, et EL ja Ameerika Ühendriigid peaksid süvendama oma vastastikust koostööd selleks, et anda vastulõök küberrünnakutele ja küberkuritegevusele, kuna see muudeti 2010. aasta ELi ja USA Lissaboni tippkohtumise järel üheks Atlandi-üleste suhete prioriteediks;
53. väljendab heameelt 2010. aasta novembris toimunud ELi ja USA tippkohtumisel loodud ELi ja USA küberjulgeoleku ja küberkuritegevuse vastase võitluse töörühma üle ning toetab selle püüdlusi kaasata Atlandi-ülesesse poliitilisse dialoogi küberjulgeoleku küsimused;
54. väljendab heameelt selle üle, et komisjon ja USA valitsus koostasid ELi ja USA töörühma raames koos ühise programmi ja tegevuskava, et korraldada 2012./2013. aastal

ühised / samal ajal toimuvad mandritevahelised küberõppused; võtab teadmiseks esimese Atlandi-ülese küberõppuse toimumise 2011. aastal;

55. rõhutab, et USA ja EL, kes on küberruumi kõige suuremad valdajad ja kus asub ka kõige rohkem küberruumi kasutajaid, peavad tegema koostööd oma kodanike õiguste ja vabaduste kaitseks kõnealuse ruumi kasutamisel; toonitab, et kuigi riiklik julgeolek on kõige tähtsam eesmärk, tuleks küberruum muuta turvaliseks ja seda tuleks kaitsta;

56. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, Euroopa Kaitseagentuurile, Euroopa Võrgu- ja Infoturbeametile ning NATO-le.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÖPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	10.10.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 -: 3 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Bastiaan Belder, Franziska Katharina Brantner, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Tarja Cronberg, Arnaud Danjean, Mário David, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Mario Mauro, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Ria Oomen-Ruijten, Justas Vincas Paleckis, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Laurence J.A.J. Stassen, Kristian Vigenin, Sir Graham Watson, Karim Zéríbi
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Charalampos Angourakis, Elena Băsescu, Jean-Jacob Bicep, Véronique De Keyser, Diogo Feio, Elisabeth Jeggle, Indrek Tarand, Sampo Terho, László Tőkés, Traian Ungureanu, Luis Yáñez-Barnuevo García
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Joseph Cuschieri